

N:o 29.

Ank. till Riksd. Kansli den 9 April 1872, kl. 3 e. m.

*Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 11, rörande Grefve Sparres motion, N:o 152, om in-
dragning af vissa embeten och tjänster samt om vil-
korliga fullmakter.*

I en inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion, N:o 152, har Grefve *E. Sparre* föreslagit:

“att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t underdånigst anhålla:

“1:o att Kongl. Maj:t täcktes i nåder tillse, om och i hvilken mån antalet af de i Justitie-revisions-expeditionen anställde embets- och tjänstemän må kunna i den närmaste framtiden inskränkas; samt

“2:o att Kongl. Maj:t täcktes förordna, att fullmakter på embeten och tjänster vid nämnda embetsverk och på tjänster vid Hofrätterna utfärdas med förbindelse för vederbörande att underkasta sig den förändring i tjenstgörings-åligganden, som af den förändring i domstolsinrättningen, hvilken kan komma att af statsmakterna beslutas, må följa; äfvensom

“3:o att Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande, om och huruledes en sådan förbindelse kunde stadgas jemväl vid utfärdande af fullmakter till sådana domarembeten, i afseende å hvilka förändring anses böra ifrågakomma.“

Detta förslag föregås af en motivering, hvaruti motionären först lemnar en kort, men dock vidt omfattande öfversigt öfver lagskipningen alltifrån he-
denhös, då slutsatsen blir den, att reformer på detta fält äro lika behöfliga

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 19 Häft.

som de, enligt hvad motionären upplyser, äro efter all anledning snart förestående. Med föranledande af denna öppnade utsigt till snar förändring i domstolsinrättningen genom alla dess grader föreslår motionären, såsom här ofvan nämndes, dels inskränkande af antalet embets- och tjänstemän i en mellaninstans, Justitie-revisionen, dels vilkorliga fullmakters utfärdande å embeten och tjänster i nämnda Revision och i Hofrätterna, samt dels ock dylika vilkorliga fullmakter jemväl för domareembeten.

Hvad först angår Justitie-revisions-expeditionen, innehåller motionen den motivering, att der "torde, vid det förhållande att någon del af de hittills i administrativ väg behandlade besvärsmålen lärer, i likhet med fattigvårdsmålen, hvarom beslut vid sednaste riksdag fattades, komma att öfverflyttas till Högsta Domstolen, som då möjligen torde komma att delas i tvänne karaktersskilda afdelningar, en reorganisation af nämnda Expedition blifva nödvändig." Derjemte lemnas om Justitie-revisionen en del statistiska uppgifter, som dock i någon mån synas vara mindre riktiga.

Af årets statskalender har Utskottet inhemtat, att vid sistlidet års slut voro af Nedre Justitie-revisionens embets- och tjänstemän flere icke befullmäktigade, utan blott konstituerade eller tillförordnade. Så voro 3 af de 11 revisionssekreterarne konstituerade, likasom äfven 2 af de 8 protokollssekreterarne, 3 af de 12 kanslisterna och 3 af de 13 kopisterna, hvarjemte af de sistnämnde ytterligare 5 voro endast tillförordnade. Här af vill det synas, som om Kongl. Maj:t redan omfattade den mening, att tjänster inom Justitie-revisionen lämpligen kunna under nuvarande förhållanden uppehållas medelst konstituerade eller blott tillförordnade tjänstemän. Om motionärens antagande, att ytterligare en del hittills i administrativ väg behandlade besvärsmål kommer att öfverflyttas till Högsta Domstolen, skulle vara riktigt, lär detta, utan påminnelse från Riksdagens sida, för Kongl. Maj:t innefatta ökad anledning att, i sammanhang med en på grund af arbetstillökning möjligen förestående omorganisering af Högsta Domstolen och Nedre Justitie-revisionen, taga i öfvervägande, om och i hvilken mån antalet af de i Justitie-revisions-expeditionen anställde embets- och tjänstemän skäligen bör jemkas.

Då motionären vidare hemställer, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla om vilkorliga fullmakters utfärdande för tjänster vid Hofrätterna, och till stöd för sitt förslag i denna punkt anför, att "i fall af en förändrad domstolsorganisation äfven en del af de vid Hofrätterna anställde lägre tjänstemän torde blifva öfverflödige", — så kan Utskottet icke värja sig från den uppfattning af förslaget i denna punkt, att det är väl litet utredt och nog svagt motiveradt samt i och för sig icke heller af den vikt och betydelse att böra för närvarande föranleda en särskild skrifvelse från Riksdagen till Kongl. Maj:t.

Slutligen hemställer motionären, att i skrifvelse från Riksdagen till Kongl.

Maj:t måtte begäras, att Kongl. Maj:t ville taga i öfvervägande, om och huruledes vid utfärdande af fullmakter för vissa domarembeten må kunna stadgas förbindelse för vederbörande att underkasta sig förändring i tienstgöringsåligganden. Härvid tillåter sig Utskottet erinra, att Rikets Ständer vid 1865—1866 års riksdag beslöto en framställning i samma syfte till Kongl. Maj:t och derom afläto skrifvelse den 28 Maj 1866, hvarpå Kongl. Maj:t i sin den 17 Januari 1868 gifna "berättelse om hvad i Riket och dess Styrelse sig tilldragit" meddelade Riksdagen, det "Kongl. Maj:t förklarar, att den, som hädanefter till häradshöfdingeembete varder i nåder utnämnd, skall tills vidare vara skyldig underkasta sig den förändring icke allenast, på sätt hittills i häradshöfdingefullmakter stadgats, i löneförmåner, utan jemväl i domsagans område, som framdeles kan blifva bestämd, samt anbefallt Hofrätterna att, då häradshöfdingeembete kungöres ledigt, om detta vilkor i kungörelsen införa underrättelse." — Således är hvad motionären i denna punkt afsett att vinna redan stadgadt och har, enligt hvad Utskottet erfarit, ännu vid de sednaste häradshöfdingefullmakternas utfärdande fortfarit att tillämpas. Detta motionärens yrkande torde således kunna lemnas utan afseende.

Till stöd för samtliga de gjorda förslagen erinrar motionären, hurusom det icke är lämpligt, att en mängd embetsmän, en del med jemförelsevis obetydliga göromål, men temligen betydliga löner, finnas tillsatte, hvilka, såsom varande oafsätlige, vid en reorganisation icke skola finnas villige att afstå dessa löner och, såsom till en del till åren unga, efter naturens ordning länge skola uppbära desamma på indragningsstat i fall af en förändring, hvarförutom motionären beträffande lägre tjenster erinrar om det olämpliga och skadliga uti att flera sådana med ringa göromål hopas på en hand. Likartade åsigter, beträffande embeten och tjenster inom statsdepartementenas expeditioner samt inom öfriga till statsförvaltningen hörande embetsverk och myndigheter, har detta samma tillfälliga Utskott tillstyrkt Riksdagen att i skrifvelse till Kongl. Maj:t uttala, och har Andra Kammaren för sin del beslutat aflåtande af en sådan skrifvelse, hvarefter frågan derom blifvit för vidare åtgärd öfverlemnad till Första Kammaren.

Vid detta förhållande och då, såsom motionären antager, en genomgående omgestaltning af rättskipningen i landet skall vara nära förestående, har Utskottet varit tveksamt, huruvida det må vara behöfligt och lämpligt att besvara Kongl. Maj:t med en ytterligare skrifvelse i samma syftning, som den redan af Utskottet föreslagna, och i detta sednare fall åsyftande det fåtal tjenster, hvilka under beredelsetiden för reformens genomförande ifrågakomma att i följd af inträffande ledigheter inom de af motionären åsyftade områden återbesättas.

Hvad särskildt angår den af motionären företrädesvis framhållna Justitie-

revisions-expeditionen, der, såsom ofvan anmärktes, fullmakter redan nu icke allmänt förekomma, torde det kunna antagas, att Kongl. Maj:t, äfven utan att derom erhålla någon särskild skrifvelse från Riksdagen, tager i öfvervägande hvilka åtgärder kunna finnas lämpliga å ena sidan med hänsyn till skeende förändringar i de med Justitie-revisionen till sin organism nära beslägtade statsdepartementena, och å andra sidan med afseende på en möjligen förestående grundlig omorganisering af vårt domstolsväsende.

Men äfven om det ändock kunde anses vara anledning nog att också i här ifrågavarande fall besluta en skrifvelse från Riksdagen till Kongl. Maj:t, lär en sådan framställning böra stödja sig på en vida mera grundlig och fullständig utredning af dessa frågor än motionen innehåller eller Utskottet är i tillfälle lemna.

Vid dessa förhållanden finner sig Utskottet föranlåtet hemställa,
att motionen för närvarande icke må föranleda till någon
Riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 April 1872.

På Utskottets vägnar:

G. S. Åkerhielm.